

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **L. P. a.s.**, IČO: X., so sídlom v B., zastúpeného Advokátskou kanceláriou C., s.r.o., IČO: X., so sídlom v B., proti odporcovi **L. T.**, bývajúcemu vo V., o **zaplatenie 10,62 €**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 8 Ro 267/2013, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. septembra 2013 sp. zn. 14 Co 318/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Veľký Krtíš uznesením z 14. mája 2013 č.k. 8 Ro 267/2013-7 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za návrh na začatie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“) po zistení, že výzvu na zaplatenie súdneho poplatku prevzal navrhovateľ 25. apríla 2013 a súdny poplatok 16,50 € v určenej lehote 10 dní od doručenia výzvy nezaplatil napriek poučeniu o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku.

Proti uvedenému uzneseniu podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.). Podľa názoru navrhovateľa mu postupom prvostupňového súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietol, že v tejto veci podal návrh na začatie konania

už v roku 2006 v elektronickej podobe a podpísal zaručeným elektronickým podpisom. Okresný súd ale odmietol takto urobené podanie prijať a DVD nosiče vrátil navrhovateľovi späť. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v náleze z 2. júna 2008 sp. zn. II. ÚS 148/08 (ďalej len „nález“) konštatoval, že týmto postupom prvostupňového súdu bolo porušené základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ústavný súd zároveň prvostupňovému súdu prikázal konať vo veci predmetného podania navrhovateľa, lebo návrh na začatie konania bol urobený v zákonom ustanovenej forme. Dodal, že právne účinky tohto podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania; na tomto zásadnom závere nemôže nič zmeniť prípadná okolnosť, že z technických príčin nemôže súd podanie navrhovateľa zaevidovať spätne ku dňu jeho doručenia. Navrhovateľ v odvolaní uviedol ďalej to, že súdu prvého stupňa opätovne doručil podania, o ktorých ústavný súd rozhodol nálezom. Navrhovateľ mal za to, že účinky podania zostali zachované s účinnosťou ku dňu jeho podania. Poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 8 zákona č. 71/1992 Zb. je poplatok za podanie návrhu splatný vznikom poplatkovej povinnosti, ktorá podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. vzniká podaním návrhu; podľa § 13 zákona č. 71/1992 Zb. poplatok alebo doplatok poplatku nemožno vyrubiť po uplynutí troch rokov od konca kalendárneho roka, v ktorom sa stal splatným. S prihliadnutím na tieto okolnosti a tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 30. júna 1993 sp. zn. 4 Cdo 70/1993 odvolateľ namietol, že súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom, lebo zastavil konanie, i keď neboli dané procesné predpoklady pre tento postup – podľa § 13 zákona č. 71/1992 Zb. už súdny poplatok nebolo možné vyrubiť. Tento poplatok bol totiž splatný v roku 2006 a lehota na jeho vyrubenie uplynula 31. decembra 2009.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací uznesením z 9. septembra 2013 sp. zn. 14 Co 318/2013 napadnuté uznesenie potvrdil a odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že návrhom na začatie konania s dátumom vyhotovenia v roku 2006 sa navrhovateľ voči protistrane domáhal zaplatenia sumy predstavujúcej dosiaľ nezaplatené koncesionárske poplatky; podľa podacej pečiatky súdu prvého stupňa bol tento návrh doručený súdu 11. marca 2013. Súd prvého stupňa v súlade so zákonom vyzval navrhovateľa, aby do 10 dní zaplatil súdny poplatok za podanie návrhu vo výške 16,50 € (položka č. 1 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb.) s poučením, že ak nebude poplatok v určenej lehote zaplatený, súd

konanie zastaví (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.). Napriek tomu, že táto výzva bola navrhovateľovi riadne doručená, navrhovateľ ju nerešpektoval. Súd prvého stupňa preto konanie správne zastavil. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 82 ods. 1 O.s.p., § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 písm. a/, § 8 ods. 1 a § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a vyslovil názor, že na splnenie príkazu vysloveného v náleze, aby súd priznal právne účinky podania z roku 2006, bol navrhovateľ povinný preukázať, že návrh na začatie konania, ktorý je v spise založený na č.l. 1 a 2 spisu, je totožný s návrhom doručeným súdu v roku 2006. Navrhovateľ to ale nepreukázal. Pokiaľ tvrdil, že v súčasnosti nemôže predložiť originálne DVD nosiče s pôvodnými návrhmi z roku 2006, lebo ich už nemá k dispozícii, odvolací súd uviedol, že tento stav si spôsobil navrhovateľ sám vlastným nesprávnym postupom. V ďalšom odvolací súd zdôraznil, že navrhovateľ ničím hodnoverne nepreukázal svoje tvrdenie o totožnosti návrhu na začatie konania doručeného súdu prvého stupňa 11. marca 2013 s návrhom na začatie konania, ktorý ako sám udáva, podal v roku 2006. Podľa názoru odvolacieho súdu preto postup prvostupňového súdu, ktorý v dôsledku nepreukázania totožnosti predmetných podaní považoval návrh doručený mu 11. marca 2013 za nový návrh, nebolo možné označiť za nezákonný. Súd prvého stupňa správne vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za tento návrh na začatie konania na súd, súdny poplatok stanovil v správnej výške a poučil navrhovateľa aj o možnosti zastavenia konania ako následku nezaplatenia súdneho poplatku. Lehota na vyrubenie súdneho poplatku navrhovateľovi za návrh podaný na súd v roku 2013 doposiaľ neuplynula. Pokiaľ súd prvého stupňa v danej procesnej situácii konanie zastavil, bol jeho postup v súlade so zákonom č. 71/1992 Zb. Odvolací súd na tomto základe uzavrel, že odvolanie navrhovateľa nebolo dôvodné, a preto napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 O.s.p.).

Proti uvedenému uzneseniu podal dovolanie navrhovateľ s tým, že mu v konaní bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). V podstate sa pridržiaval dôvodov, ktoré uviedol už v odvolaní a za základ dovolania považoval to, že podanie, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 11. marca 2013, nie je žiadnym novým návrhom na začatie konania, ale ide len o písomné vyhotovenie toho podania urobeného v elektronickej podobe na DVD nosiči v roku 2006, ktoré nález prikázal rešpektovať a priznať mu právne účinky návrhu na začatie konania. V súvislosti s tým navrhovateľ uviedol, že prvostupňový aj odvolací súd na jednej strane popierajú totožnosť oboch podaní (z roku 2013 a 2006), na druhej strane ale aj v roku 2013 akceptujú plnú moc majúcu časovú a vecnú väzbu na podanie z roku 2006. V danom prípade nález jednoznačne konštatoval protiústavnosť postupu súdu prvého stupňa,

preto navrhovateľa nemala zaťažovať povinnosť preukazovať, že podanie z roku 2013 je podaním z roku 2006, ktorému treba v zmysle nálezu priznať právne účinky. Pokiaľ sa súd prvého stupňa odmietol zaoberať podaním urobeným v roku 2006 v elektronickej podobe, mal prijať také opatrenia, aby v prípade potreby vedel posúdiť, ktoré návrhy odmietol (napríklad zapísať si úradným záznamom identifikačné údaje o DVD nosiči, obsahom ktorého sa odmietol zaoberať). V danom prípade bolo – predovšetkým so zreteľom na nález – potrebné vychádzať z toho, že návrh na začatie konania bol v súlade so zákonom podaný už v roku 2006, preto súdny poplatok za návrh na začatie konania už nebolo možné vyrubiť. Ak napriek tomu bolo konanie zastavené z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, má postup súdu za následok odňatie možnosti navrhovateľa pred súdom konať. Táto procesná vada zakladá prípustnosť a aj dôvodnosť dovolania. So zreteľom na to navrhovateľ žiadal napadnuté uznesenie a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas navrhovateľ zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Navrhovateľ už vo viacerých iných – skutkovo a právne obdobných – veciach podal dovolanie, v ktorom argumentoval rovnako, ako v preskúmvanej veci. Najvyšší súd k jeho identickej argumentácii v uzneseniach zo 4. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 336/2013, sp. zn. 3 Cdo 338/2013, sp. zn. 3 Cdo 341/2013, sp. zn. 3 Cdo 354/2013, sp. zn. 3 Cdo 358/2013, sp. zn. 3 Cdo 366/2013, sp. zn. 3 Cdo 368/2013, sp. zn. 3 Cdo 374/2013, sp. zn. 3 Cdo 376/2013, sp. zn. 3 Cdo 378/2013, sp. zn. 3 Cdo 386/2013, ako aj zo 7. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 335/2013, sp. zn. 3 Cdo 340/2013, sp. zn. 3 Cdo 350/2013, 3 Cdo 355/2013, a z 18. novembra 2013 sp. zn. 3 Cdo 331/2013 a sp. zn. 3 Cdo 341/2013, uviedol, že:

1. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p., v prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky niektorého z nich, preto jeho dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je,

2. prípustnosť dovolania navrhovateľa by vzhľadom na to prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., pričom navrhovateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdil a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nevyplýva,
3. k námietke navrhovateľa, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), treba uviesť, že o odňatie možnosti pred súdom konať ide v prípade procesne nesprávneho postupu súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať procesné oprávnenia priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv; o takýto prípad ide tiež vtedy, ak súd zastaví konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod (R 50/1997),
4. navrhovateľ, ktorý 11. marca 2013 doručil súdu návrh (s dátumom vyhotovenia v roku 2006) na vydanie platobného rozkazu ukladajúceho protistrane povinnosť zaplatiť mu predmetnú sumu spolu s náhradou trov konania, ničím nedoložil, že toto jeho podanie je podaním doručeným súdu na DVD nosiči v roku 2006, na ktoré sa vzťahuje nález a ním vyslovený príkaz ústavného súdu; vzhľadom na to, že z ničoho nevyplývala totožnosť navrhovateľovho podania z roku 2006 s jeho podaním z roku 2013, nemožno prvostupňovému ani odvolaciemu súdu vytýkať ako nesprávny procesný postup, pokiaľ vychádzali z toho, že v preskúmvanej právnej veci vyvolalo právne účinky podania návrhu na začatie konania podanie doručené súdu prvého stupňa v roku 2013,
5. pokiaľ navrhovateľ namietal, že už nemá k dispozícii originálne DVD s jeho návrhmi podanými v roku 2006 a vytýkal súdom, že mali prijať opatrenia na zachovanie možnosti preveriť totožnosť návrhov na začatie konania podaných v roku 2006 a 2013, dovolací súd uvádza, že bolo práve na navrhovateľovi, aby v súlade so zásadou, že právo patrí bdelym, pozorným, ostražitým, bedlivým („vigilantibus iura scripta sunt“) uchoval pôvodné DVD, neuvážene sa ich nezbavil a nevystavil sa tým sám riziku, že v súčasnosti nevie súdom hodnoverne a preukázateľne doložiť, konkrétne aký návrh na začatie konania podal v roku 2006,
6. pokiaľ súd prvého stupňa v danej procesnej situácii vychádzal z toho, že poplatková povinnosť navrhovateľa vznikla podaním návrhu v roku 2013 a že – vzhľadom na nerešpektovanie výzvy na zaplatenie súdneho poplatku – sú splnené predpoklady pre zastavenie konania (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb.), nepriečil sa jeho postup,

ale ani postup odvolacieho súdu zákonu; postupom súdov, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohlo dôjsť k znemožneniu realizácie procesných oprávnení navrhovateľa spôsobom, ktorý by bol významný z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p.

Na týchto záveroch (1. až 6.) zotráva dovolací súd aj v preskúmvanej veci, v ktorej (tak, ako vo svojich skorších, vyššie označených rozhodnutiach) konštatuje, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesnej vady konania tvrdenej dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p. So zreteľom na to odmietol procesne neprípustné dovolanie navrhovateľa podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p., § 151 a § 142 ods. 1 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. marca 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková